

Spis treści

Wprowadzenie	9
ROZPRAWA O WOLNOMYŚLICIELSTWIE	55
List do hrabiego *****	59
Rozdział pierwszy	61
Pierwszy argument mający udowodnić, że każdy człowiek ma prawo do swobody myślenia	62
Drugi argument pochodzący stąd, że wolnomyślicielstwo stanowi jedyny sposób osiągnięcia doskonałości w naukach	62
Trzeci argument biorący się z niedorzeczności będących skutkiem tego, że nie myśli się w sposób swobodny	67
Czwarty argument ukazuje, że na myślenie nie można w rozumny sposób nałożyć żadnych ograniczeń	78
Piąty argument mający swe źródło w znacznych korzyściach, jakie płyną z wolnomyślicielstwa	79
Rozdział drugi	85
Pierwszy argument pochodzący z założenia, iż ludzie z konieczności winni mieć w tych kwestiach słuszne przekonania	85
Drugi argument wykazuje, że jeśli chodzi o jakiegokolwiek przekonania, jedynym obowiązkiem człowieka jest swoboda myślenia	86

Trzeci argument wykazuje, że na wielkie zło przesądów nie ma innego lekarstwa niż swoboda myślenia w tych kwestiach	87
Czwarty argument pochodzący z nieskończonej liczby tych, którzy roszczą sobie prawo do głoszenia objawienia	92
Piąty argument ma źródło w ustanowieniu w Anglii towarzystwa dla krzewienia Ewangelii za granicą	93
Szósty argument pochodzi z celu, jakiemu służy Ewangelia, a także z nauk naszego Zbawiciela oraz jego apostołów	95
Siódmy argument pochodzi z niektórych przykładów postępowania kleru	98
Pierwszy przykład: różnice w pojmowaniu natury Boga i Jego atrybutów	98
Drugi przykład: stwierdzenie kapłanów, że nauki Kościoła są sprzeczne pomiędzy sobą oraz z rozumem	126
Trzeci przykład: przyznanie się do nadużyć w Kościele	128
Czwarty przykład: przyznanie się kapłanów do tego, że nie będą mówić prawdy i że będą napominać każdego przedstawiciela kleru, jeśli to uczyni	132
Piąty przykład: czyniony przez kler zarzut ateizmu itd. w stosunku do najbardziej racjonalnych chrześcijan ..	134
Szósty przykład: sprawienie, że brak pewności co do kanonicznych ksiąg Pisma	136
Siódmy zarzut: uznanie i ogłoszenie, że tekst Pisma jest wątpliwy	137
Ósmy przykład: publikacja przez kler argumentów [osób] niewierzących	140
Dziewiąty przykład: wydanie po angielsku jedynego starożytnego systemu ateizmu	141

Dziesiąty przykład: sięgnięcie przez kler do świętych oszustw przy publikowaniu i tłumaczeniu książek	141
Wnioski dotyczące wspomnianych przykładów postępowania kleru	148
Rozdział trzeci	151
Odpowiedź na pierwszy zarzut, głoszący, że ludziom brak dostatecznych zdolności do tego, aby myśleć swobodnie w kwestiach teoretycznych	151
Odpowiedź na drugi zarzut, głoszący, że wolnomyślicielstwo doprowadzi do podziałów w ludzkich przekonaniach i do społecznego zamętu	152
Odpowiedź na trzeci zarzut, głoszący, że wolnomyśliciele mogą stać się ateistami	155
Odpowiedź na czwarty zarzut, głoszący, że kapłani zostali wyznaczeni do swobodnego myślenia w imieniu ludzi świeckich i że należy polegać na ich osądzie tak, jak polega się na osądzie prawników i lekarzy	158
Odpowiedź na piąty zarzut, głoszący, że ład społeczny wymaga, aby narzucać pewne nauki	161
Odpowiedź na szósty zarzut, głoszący, że wolnomyśliciele to ludzie bezrozumni, cieszący się złą sławą i występni, w której wykazuje się, że wolnomyśliciele muszą odznaczać się największym intelektem i z konieczności muszą być najbardziej cnotliwymi ludźmi	168
że w rzeczywistości odznaczała się największym intelektem i byli najcnotliwszymi ludźmi, to zaś poprzez wskazanie na przykłady:	
Sokratesa	171
Platona	174
Arystotelesa	175
Epikura	176
Plutarcha	178

Spis treści

Warrona	181
Katona Cenzora	181
Cycerona	182
Katona Utyceńskiego	186
Seneki	189
Salomona	191
Proroków żydowskich	196
Józefa Flawiusza	201
Orygenes	204
Minucjusza Feliksa	205
Synezjusza	207
Lorda Bacona	209
Hobbesa	211
Tillotsona	211